

Grècia s'acomiada de Papandreu

Amb les eleccions legislatives anticipades del dia 22 a Grècia s'acaba l'etapa Papandreu, s'enterra, reprenent les paraules d'un diari grec, el període "de després dels coronels" sediciosos. Les enquestes que, com s'ha comprovat en força eleccions europees, normalment s'equivoquen, preveuen un empat entre els dos principals candidats, l'actual primer ministre i líder del Partit Socialista Panhel·lènic (Pasok), Costas Simitis, i el dirigent conservador de Nova Democràcia, Miltiades Evert.

La victòria de Simitis liquidaria definitivament el papandreisme i deixaria sense arguments els seus defensors, situats a la trinxera. Simitis ja va derrotar Papandreu en vida quan s'imposà a qui aleshores era ministre d'Interior, Akis Tsohatzopoulos, el gener. A final de juny, en el congrés socialista tingut una setmana després de la mort de Papandreu, Simitis va tornar a derrotar el sector del partit que representava l'herència ideològica del patriarca.

Simitis és un tecnòcrata, preocupat per la modernització de l'administració i per complir els criteris de convergència de Maastricht. Grècia, a la cua d'Europa fins que no arribin els països de l'ex-socialisme real, ho té molt magre per a incorporar-se a la moneda única, amb una inflació del 8% i amb una economia poc competitiva en un temps en què el mercat global és una realitat i la competitivitat s'ha convertit en un dogma de fe. Perquè no es pugui dir que no queda res de l'ideari socialista anterior, Simitis predica la defensa de la cohesió social i les anomenades conquestes socials.

En política exterior, Simitis també es diferencia d'un Papandreu agressiu, sempre disposat a aixecar la bandera de l'antieuropeisme. Papandreu, ambigu com tot estadista polèmic, admirava Occident (va viure exiliat als Estats Units durant decennis), però alhora li retreia que no comprenia l'especificitat cultural i estratègica de Grècia ni l'ajudava en el seu contenció amb Turquia ni en la pugna pel nom de l'ex-república iugoslava de Macedònia.

Ara, la victòria de la Nova Democràcia podria donar ales al papandreisme. La resurrecció ideològica de l'últim dinosaure socialista europeu (Mitterrand, Soares, Craxi n'han estat uns altres exemplars) podria ser una realitat en el cas que els votants castiguessin Simitis. En l'oposició, un lloc al qual ja s'han acostumat des de la restauració de la democràcia parlamentària, els socialistes podrien barallar-se amb la comoditat que permet no haver de governar.

Els problemes interns, que són greus, perquè Grècia sembla viure de les almoines de Brussel·les, no han pogut eclipsar les enverinades relacions amb Turquia ni el litigi amb Macedònia, tan ben aprofitat pels polítics, siguin socialistes o conservadors, per agitar els sentiments nacionals.

La formació d'un govern presidit per l'islamista moderat Necmettin Erbakan ha estat vist com una tragèdia a Grècia, especialment després de la visita d'aquest a Teheran i a la part nord de Xipre, ocupada pels turcs.

Els incidents de Xipre, aquestes últimes setmanes, són continus, i provoquen la resposta consegüent de la diplomàcia grega, que considera el problema de l'illa dividida des del 1974 com una causa nacional. Els grecs estan enfadats amb la passivitat

d'europeus i nord-americans en una qüestió que s'eternitza per la intransigència de Turquia. L'empipament ha augmentat quan han comprovat que els turcs han estat premiats amb un tractat comercial amb la Unió Europea, que els permetrà d'exportar-hi els seus productes agrícoles.

Les línies mestresses de la política exterior poc variaran en el cas d'una victòria dels conservadors. Els governs de Nova Democràcia i del PASOK han actuat amb la mateixa fermesa amb el veí turc, del qual els separen greuges que es remunten al temps de l'imperi otomà, litigis territorials que ressusciten periòdicament (Mar Egea), el conflicte de Xipre i les ambicions de tots dos països als Balcans i a la Mediterrània oriental. Unes diferències que poden ser conseqüència del xoc cultural en una regió de gran importància estratègica. ■

ANTONI CASTEL

"La victòria de la Nova Democràcia podria donar ales al papandreisme. La resurrecció ideològica de l'últim dinosaure socialista europeu podria ser una realitat."